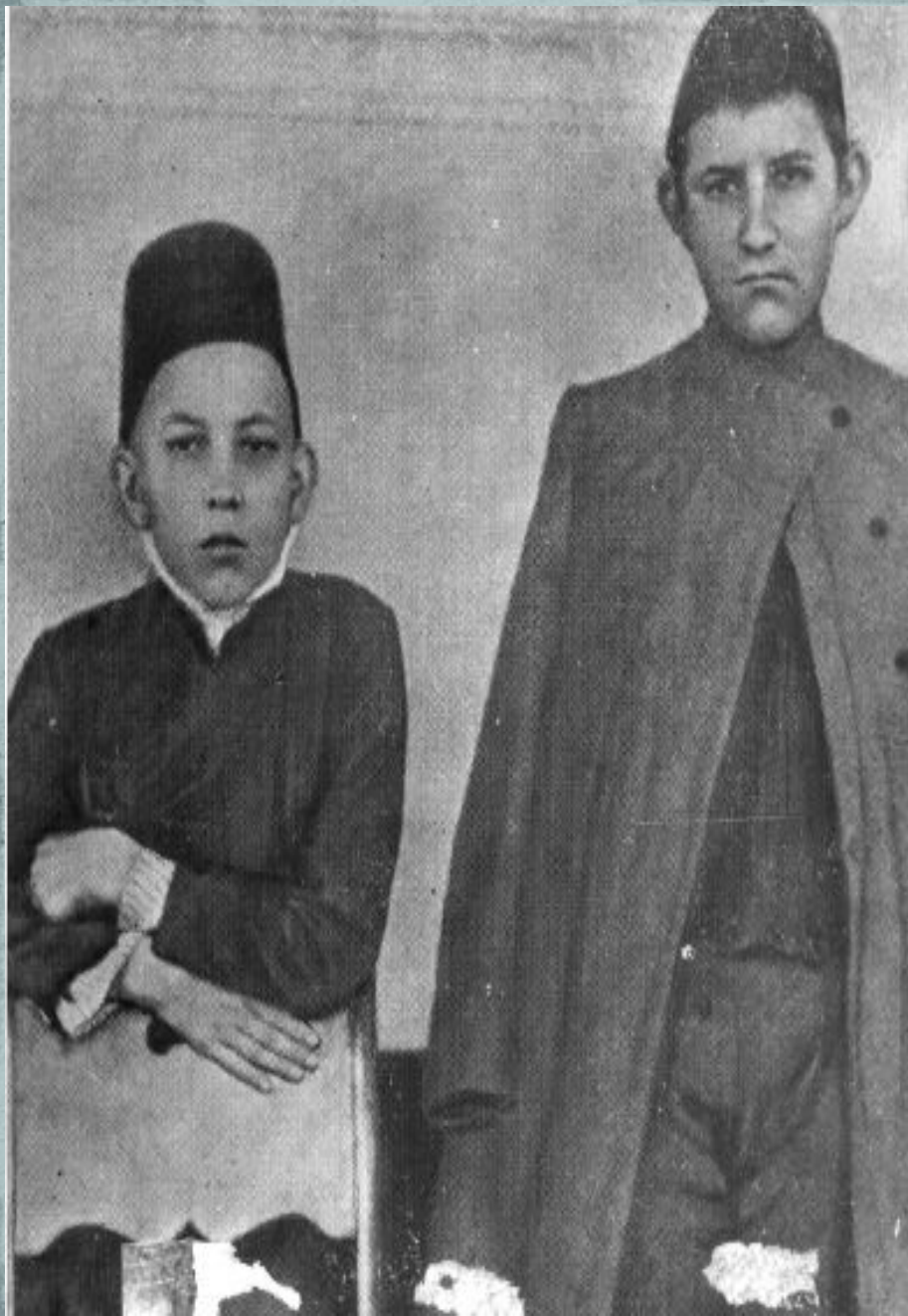

Илдә калдың эҗыр бул

Тукайның кечкенә
вакыттагы фотосурәtlәре
сакланмаган, дөрөсләргә,
балачакта ул фотога
төшмәгән, чөнки ул чорда
авылларда фотограф
булмаган. Шагыйрь 1903 елда
унжиде яшендә беренче
тапкыр объектив каршына
басарга жөрәт итә.
Тукай озын буйлы шәкерт
янында басып тора.

Габдулла Тукай
Мотыйгулла улы
Төхфәтуллинның улы
Камил белән 1905-1907
елларда Уральск
шәһәрәндә бик тыгыз
хезмәттәшлектә була. Бу
фото (сулда – Камил, уңда
– Габдулла) – шул
еллардагы
мөнәсәбәтләрнең шаһиты.

Г.Тукайның
Уральскидагы
матбагада эшлэгән
вакытында төшкән
фоторәсеме.

1905 ел.

Г.Тукай Уральскидагы иптәшләре арасында. 1907 елгы фоторәсем. Сулдан: Нәжип Нигъмәтуллин (буфетчы), Курушкин (бухгалтер), Рәхмәтулла Хәйруллин (приказчик), Габдулла Тукай, Сиражетдин Белюков (шәкерт, Тукай белән бергә мәдрәсәне ташлап чыга).

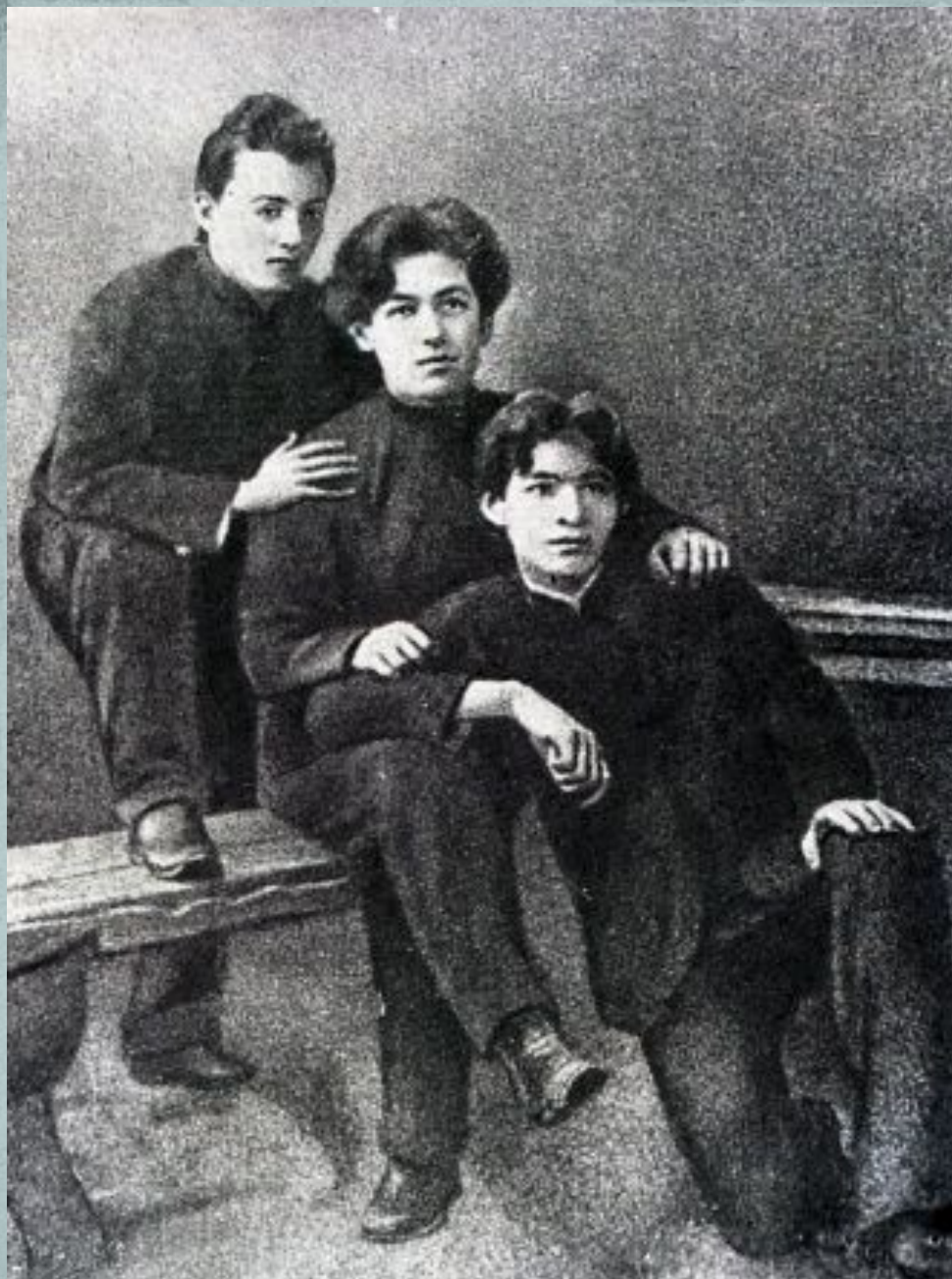
Габдулла Тукай
Казанга килгән
чорда.

1908 ел

Г.Тукай һәм Ф.Әмирхан

1908 ел.

Өч дус, өч
шагыйрь.
Тукай, уртада
Сәгыйть
Рәмиев, жирдә
– Фәхрелислам
Агиев.

Әстерханда 1911 елның жәендә төшкән фоторәсемдә Габдулла Тукай, Сәгыйть Рәмиев, Шаһит Гайфи. Тукай Әстерханга баргач, Шаһит Гайфи анда аның яшәешен кайгыртучы була. Тукайны күп тапкырлар кымыз эчәргә алып баралар. Әстерханда Тукай шифаханә шартларында яши.

Әстерханга Г.Тукай килү уңае белән 1911 елның жәендә төшерелгән фоторәсем. Урта рәттә сулдан: артист Зәйни Солтанов, Габдулла Тукай, шагыйрь Сәгыйть Рәмиев.

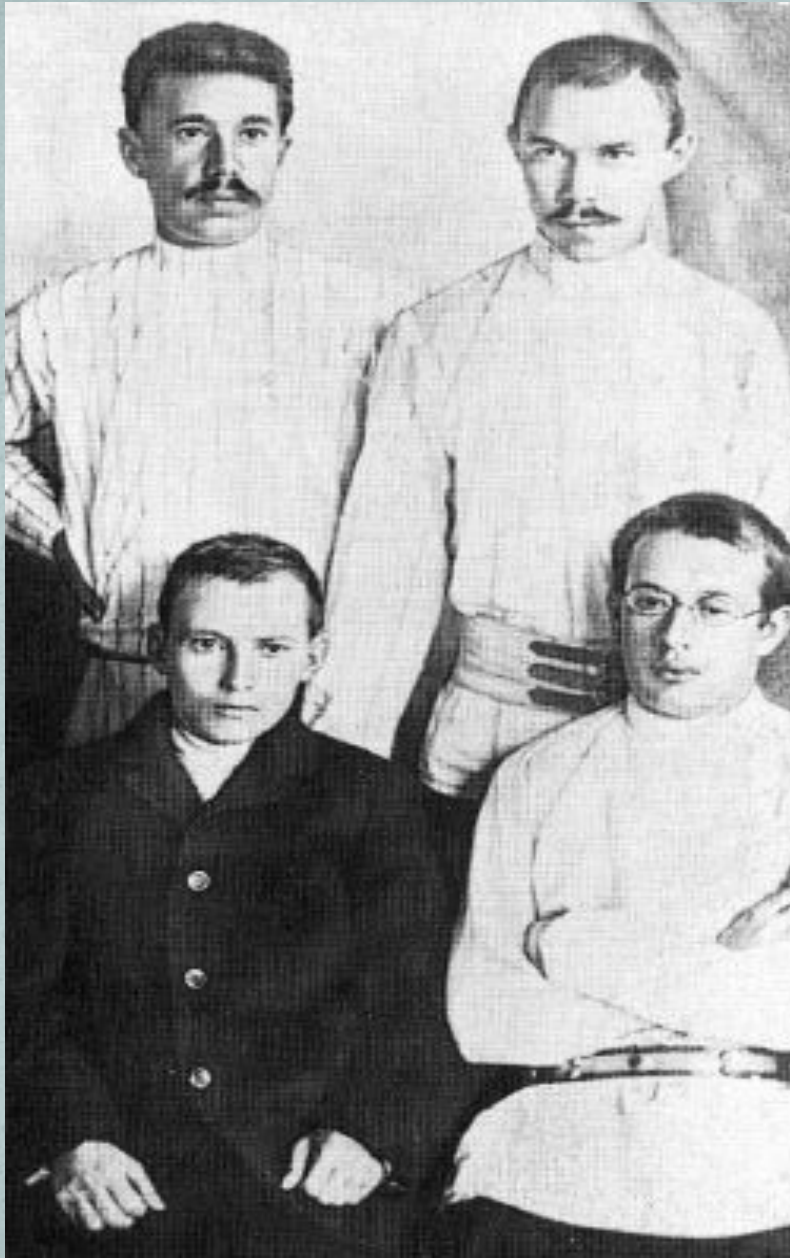

شاعر مشهور عبد الله طوقايف.

Г. ТУКАЕВЪ.

Г.Тукай.
1912 елгы фоторәсем.

Тукайның бер аз гына
елмаеп төшкән бу
бердәнбер фотосы.

Г.Тукайның дустаны
Ф.Әмирхан, Г.
Коләхмәтов, К.
Коләхмәтов белән
төшкән 1912 елгы
фоторәсеме.

1913 ел. Казанның Клячкин хастаханәсе. Бер тәүлектән Тукайның йөрәге тибүдән туктаячак. Дуслары шагыйрьнең көннәре санаулы булуын аңлап, аның рөхсәте белән 1 апрельдә хастаханәгә фотограф чакырлар. Фотога төшүчеләр өчәү була. Әмма рәхимсез цензура монда да үз эшен эшли, үлем түшәгенә калган Тукайны караучылар сурәттән "сөртелә". Тукай үзегенә кала.

Татар халкының боек шагыйре 1913 елның 15 (2) апрелендә кичке 8 сәгать 15 минутта күзләрен мәңгегә йома...

Шагыйрьнең вафатыннан соң йөзеннән төшереп алынган гипс битлек бүгенге көндә Казандагы Г.Тукай Әдәби музееда саклана.

Татар халкы үзенең сөекле шагыйре Габдулла Тукай белән 1913 елның 17 (4) апрелендә хушлаша. Шагыйрьне соңгы юлга озатырга Казан урамнарына бик күп халык чыга. Алар арасында – шагыйрьнең якын дуслары, дин әһелләре, газета–журнал, нәшрият хезмәткәрләре, "Сәйяр" артистлары, шәкертләр, студентлар һәм, гомумән, бик күп төрле катлау халкы. Шагыйрьнең җеназасы Печән базары мәчете каршында.

Габдулла Тукай кабере өстендә
һәйкәл